

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی

دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمده
نرخهای بهره، قیمت طلا و نفت

طی هفته منتهی به ۱۹/۱۲/۲۰۰۸

(شماره ۳۹)

۱ دی ماه ۱۳۸۷

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۱	۱- آمریکا
۵	۲- منطقه یورو
۹	۳- ژاپن
۱۲	۴- انگلیس
۱۵	۵- طلا
۱۷	۶- نفت

ارزش هر دلار آمریکا به ارزهای عمده (آخر وقت بازار نیویورک)، قیمت نقدی

هفته منتهی به ۱۳۸۷/۹/۲۹

طلا، قیمت نفت خام در بازارهای سلف و ۴ شاخص عمده سهام

۲۰۰۸/۱۲/۱۹

متوسط هفته گذشته	رتبه	درصد تغییرات نسبت به هفته گذشته	متوسط هفته	جمعه ۱۹ دسامبر	پنجشنبه ۱۸ دسامبر	چهارشنبه ۱۷ دسامبر	سه شنبه ۱۶ دسامبر	دوشنبه ۱۵ دسامبر	عنوان	جمعه ۱۲ دسامبر
۰/۶۶۶۶۸		-۳/۱۷	۰/۶۴۶۲۳	۰/۶۴۷۲۵	۰/۶۳۳۱۶	۰/۶۴۲۱۰	۰/۶۵۱۷۷	۰/۶۵۶۸۹	دلار به SDR	۰/۶۵۹۲۱
۱/۴۸۸۴	(۵)	۲/۶۲	۱/۵۲۷۵	۱/۴۹۳۰	۱/۵۰۱۹	۱/۵۵۱۱	۱/۵۵۹۷	۱/۵۳۱۸	لیره انگلیس *	۱/۴۹۶۱
۱/۲۵۲۹	(۳)	-۳/۲۹	۱/۲۱۱۷	۱/۲۱۹۸	۱/۲۰۶۱	۱/۱۹۳۱	۱/۲۰۶۵	۱/۲۳۳۰	دلار کانادا	۱/۲۴۹۴
۱/۱۹۴۱	(۱)	-۷/۲۱	۱/۱۰۸۰	۱/۱۰۲۳	۱/۰۸۳۳	۱/۰۷۴۰	۱/۱۲۱۹	۱/۱۵۸۵	فرانک سوییس	۱/۱۷۸۴
۹۲/۰۹	(۴)	-۳/۲۲	۸۹/۱۳	۸۹/۱۷	۸۹/۴۸	۸۷/۴۲	۸۸/۹۴	۹۰/۶۳	ین ژاپن	۹۱/۰۷
۱/۳۱۲۲	(۲)	۷/۱۷	۱/۴۰۶۳	۱/۳۹۲۳	۱/۴۲۳۸	۱/۴۳۸۹	۱/۴۰۶۲	۱/۳۷۰۲	یورو (پول واحد اروپایی) *	۱/۳۳۷۸
۱/۵۰۰۰۵		۳/۱۷	۱/۵۴۷۶۸	۱/۵۴۵۰۱	۱/۵۷۹۳۷	۱/۵۵۷۴۰	۱/۵۳۴۲۸	۱/۵۲۲۳۲	SDR به دلار	۱/۵۱۶۹۷
۷۹۷/۳۰		۶/۳۰	۸۴۷/۵۴	۸۳۸/۶۰	۸۴۹/۷۵	۸۷۴/۸۰	۸۳۷/۰۰	۸۳۷/۵۵	طلای لندن (هراونس)	۸۲۲/۹۰
۷۹۹/۳۰		۶/۳۳	۸۴۹/۹۰	۸۳۶/۷۵	۸۵۵/۳۰	۸۶۷/۷۰	۸۵۶/۶۰	۸۳۳/۱۵	طلای نیویورک (هر اونس)	۸۱۸/۶۵
۴۴/۲۳		۰/۴۱	۴۴/۴۱	۴۴/۰۰	۴۳/۳۶	۴۵/۵۳	۴۴/۵۶	۴۴/۶۰	نفت برنت انگلیس	۴۶/۴۱
۴۴/۷۱		-۷/۵۲	۴۱/۳۵	۴۲/۳۶	۳۶/۲۲	۴۰/۰۶	۴۳/۶۰	۴۴/۵۱	نفت پایه آمریکا	۴۶/۲۸
۸۷۱۶		-۰/۱۹	۸۶۹۹	۸۵۷۹	۸۶۰۵	۸۱۲۴	۸۹۲۴	۸۵۶۵	DOW-30 (بورس وال استریت)	۸۶۳۰
۸۴۶۸		۱/۷۹	۸۶۲۰	۸۵۸۹	۸۶۶۷	۸۶۱۳	۸۵۶۸	۸۶۶۵	NIKKEI-225 (بورس توکیو)	۸۲۳۶
۴۷۴۶		-۰/۷۸	۴۷۰۹	۴۶۹۷	۴۷۵۶	۴۷۰۸	۴۷۳۰	۴۶۵۵	DAX-30 (بورس فرانکفورت)	۴۶۶۳
۴۳۴۴		-۰/۸۷	۴۳۰۶	۴۲۸۷	۴۳۳۱	۴۳۲۴	۴۳۰۹	۴۲۷۸	FTSE-100 (بورس لندن)	۴۲۸۰

شماره ۴۰

* هر واحد به دلار آمریکا

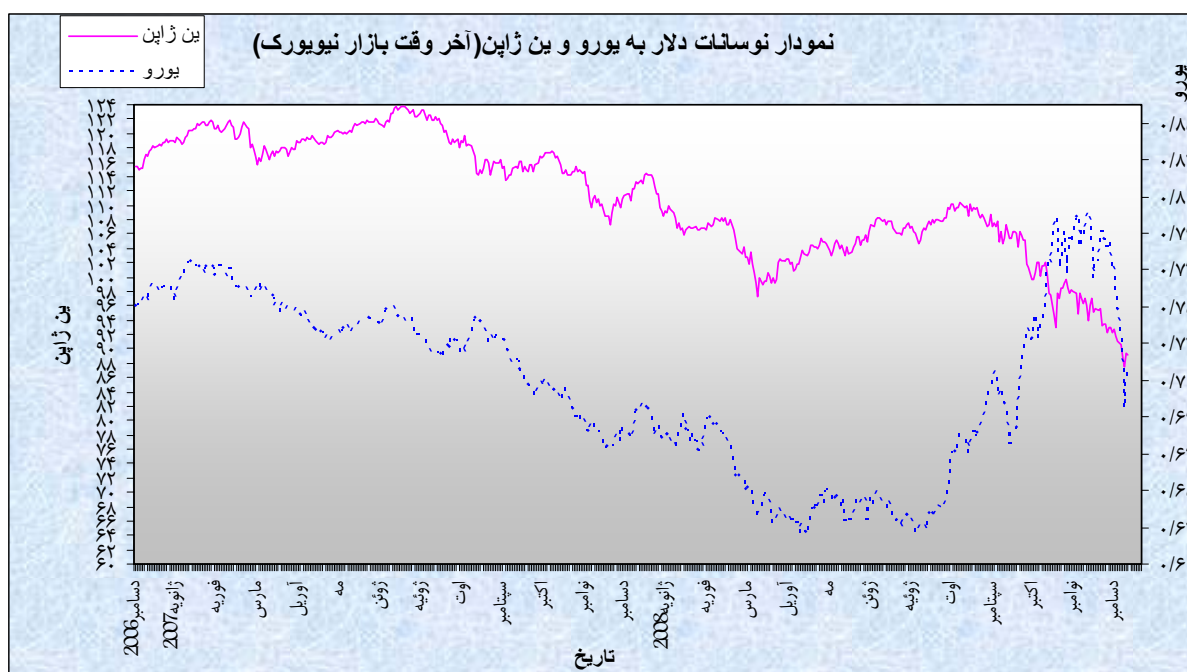
بسمه تعالی

۱- آمریکا

الف- نوسانات دلار

در هفته گذشته دلار آمریکا در برابر تمام ارزهای مورد بررسی، به شدت تضعیف شد. متوسط ارزش دلار در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر یورو، ین ژاپن و لیره انگلیس، به ترتیب ۷/۱۷ درصد، ۳/۲۲ درصد و ۲/۶۲ درصد، کاهش داشت. به نرخهای آخروقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۰/۶۳-۸۷/۴۲ ین و هر یورو در محدوده ۱/۴۳۸۹-۱/۳۷۰۲ دلار در نوسان بود.

نوسانات دلار در هفته گذشته، عمدتاً تحت تأثیر سرنوشت صنعت بیمار اتومبیل سازی آمریکا، احتمال کاهش شدید نرخهای بهره کلیدی این کشور و سپس تحقق آن، احتمال مداخله بانک مرکزی

ژاپن در بازارهای ارزی، تصمیم دولت آمریکا به اعطای اعتبار به بخش اتومبیل سازی و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه سرنوشت صنایع بحران زده اتومبیل سازی آمریکا، همچنان در هاله ای از ابهام قرار داشت. در روز پنجشنبه هفته ماقبل مطابق با ۱۱ دسامبر، مجلس سنای با برنامه نجات صنعت اتومبیل سازی این کشور مخالفت کرد. در روز بعد (جمعه ۱۲ دسامبر) کاخ سفید اعلام کرد که در نظر دارد با استفاده از برنامه ۷۰۰ میلیارد دلاری کمک به شرکتهای مالی، به کمک صنعت بیمه اتومبیل سازی بشتابد. اما در روز دوشنبه گذشته (۱۵ دسامبر) رئیس جمهور آمریکا گفت که اعلام برنامه نجات بخش اتومبیل سازی قریب الوقوع نخواهد بود. اظهارات رئیس جمهور دورنمای سرنوشت بخش اتومبیل سازی را تیرهتر کرد. سرمایه گذاران میترسند که ورشکستگی هر کدام از شرکتهای اتومبیل سازی به سایر بخش های صنعتی سرایت نماید و دوران بحران مالی آمریکا را طولتر نماید. از سوی دیگر در روز دوشنبه معامله گران منتظر تصمیمات اجلاس کمیته بازار باز فدرال (بازوی سیاستگزاری بانک مرکزی آمریکا) در روز سه شنبه بودند. بسیاری از آنان عقیده داشتند که در اجلاس مذکور تصمیم به کاهش شدید نرخهای بهره کلیدی گرفته خواهد شد. البته آنها دلایل زیادی برای این اقدام داشتند که برخی از آنها عبارتند از:

- افزایش دو میلیون نفری تعداد بیکاران آمریکا در ۱۱ ماهه اول سال جاری و رسیدن نرخ بیکاری به

سطح ۶/۷ درصد، یعنی بالاترین سطح خود از سال ۱۹۹۳ میلادی به بعد؛

- کاهش ۰/۳ درصدی تولید ناخالص داخلی در سه ماهه سوم و احتمال ادامه کاهش تولید ناخالص

داخلی در سه ماهه چهارم سال جاری؛

- تداوم کاهش شدید فعالیت بخش مسکن؛

- کاهش ماهانه سطح قیمت ها در ماههای اخیر؛

سرانجام بانک مرکزی در روز سه شنبه تصمیم گرفت که نرخ بهره کلیدی وجوه فدرال را در محدوده ۰/۲۵ - ۰ درصد قرار دهد. به این ترتیب نرخ بهره کلیدی آمریکا از نرخ بهره کلیدی ۰/۳۰ درصدی

ژاپن نیز پایین تر قرار گرفت. علاوه بر آن بانک مرکزی آمریکا در روز سه شنبه اعلام کرد که به تزریق حجم عظیم نقدینگی به بازار به طرق مختلف ادامه خواهد داد. چنین اقدامی به افزایش شدید عرضه دلار منجر خواهد شد. چنین سیاستی می تواند سوداگران را تشویق به استقراض دلار و تبدیل آن به سایر ارزها جهت سرمایه گذاری در آن ارزها کند و از این طریق بر سرعت افزایش عرضه دلار بیفزاید. موارد مذکور در مجموع سبب شد تا در روزهای دوشنبه، سه شنبه و چهارشنبه دلار برابر یورو، ین، لیره و سایر ارزهای عمده به شدت کاهش یابد. در اوایل روز پنجشنبه نیز ضعف دلار در برابر یورو ادامه یافت. حتی در مقطعی در روز پنجشنبه در بازار نیویورک هر یورو تا سطح ۱/۴۷۱۹ دلار، یعنی به بالاترین سطح خود از ۲۵ سپتامبر به بعد، تنزل یافت. در روز پنجشنبه اظهارات مقامات ژاپنی به شایعه احتمال مداخله بانک مرکزی ژاپن در جهت مهار سیر نزولی دلار در بازارهای ارزی دامن زد. از سوی دیگر برخی نیز عقیده داشتند که افزایش شدید ارزش یورو در روزهای اخیر، احتمال کاهش نرخهای بهره کلیدی این کشور را تقویت کرده است. در روز جمعه بانک مرکزی ژاپن نرخ بهره کلیدی را از ۰/۳ درصد به ۰/۱ درصد کاهش داد. دولت آمریکا نیز در این روز اعلام کرد کمک هایی در اختیار بخش اتومبیل سازی قرار خواهد داد. موارد مذکور موجب ترقی شدید دلار در برابر یورو و برخی از ارزهای عمده دیگر در روزهای پنجشنبه و جمعه شد.

ب- بازار پولی داخلی

در روزهای دوشنبه و سه شنبه ۱۵ و ۱۶ دسامبر، آخرین اجلاس کمیته بازار باز فدرال (بازوی سیاستگذاری بانک مرکزی آمریکا) در سال ۲۰۰۸ برگزار شد. در این جلسه تصمیم گرفته شد که اهداف نرخ بهره وجوه فدرال از ۱/۰ درصد به محدوده ۰/۲۵-۰ درصد، کاهش داده شود. همچنین در همین روز شورای مدیران (Board of Governors) بانک مرکزی به اتفاق آرا تصمیم به کاهش نرخ تنزیل از ۱/۲۵ درصد به ۰/۵ درصد گرفت. بانک مرکزی همچنین اعلام کرد که در نظر دارد که خریدهای اوراق قرضه منتشره و یا ضمانت شده از سوی موسسات رهنی مورد حمایت دولت را افزایش

دهد. علاوه بر آن قرار است بانک، مسئله خرید اوراق قرضه درازمدت دولتی و سایر راههای استفاده از ترازنامه خود برای حمایت از اقتصاد داخلی را مورد بررسی قرار دهد. تاکنون بانک مرکزی از ابزارهای مختلف برای اعطای وام به بانک ها استفاده کرده است و استفاده از این ابزارهای سبب شده تا ترازنامه بانک مرکزی در ظرف سه ماه از ۸۸۷/۰ میلیارد دلار به ۲/۲ تریلیون دلار برسد. حتی برخی عقیده دارند که حجم ترازنامه به ۳/۰ تریلیون دلار نیز خواهد رسید. این امر در واقع نوعی سیاست پولی انبساطی کمی است. در هر حال انتظار می رود که بانک مرکزی به افزایش تزریق نقدینگی ادامه دهد. همچنین بسیاری بر این باورند که نرخ بهره کلیدی تا پایان سال آینده میلادی افزایش داده نخواهد شد.

جدول نرخهای بهره سپرده سه ماهه (به درصد)

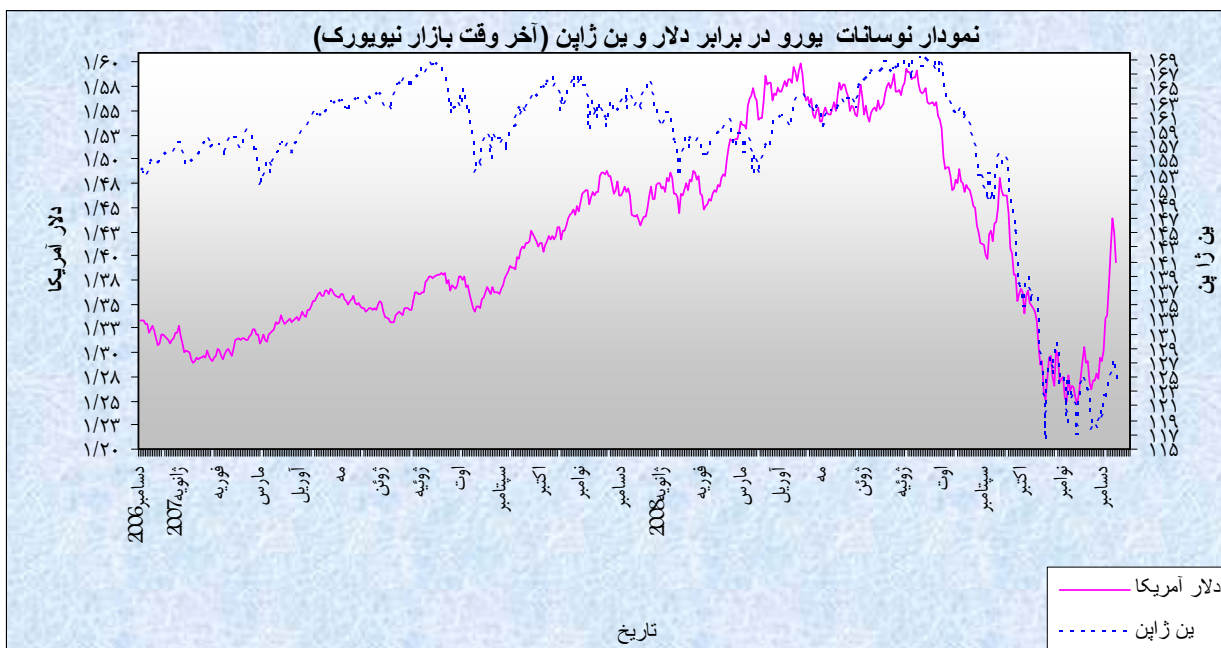
متوسط هفته منتهی به ۱۹ دسامبر	متوسط هفته منتهی به ۱۲ دسامبر	متوسط هفته منتهی به ۵ دسامبر	متوسط هفته منتهی به ۲۸ نوامبر	نوع ارز
۱/۶۶	۲/۰۷	۲/۲۰	۲/۱۹	دلار آمریکا
۳/۱۶	۳/۳۸	۳/۷۲	۳/۹۱	یورو
۰/۹۳۵	۰/۹۴۸	۰/۹۵۰	۰/۹۳۳	ین ژاپن
۳/۰۶	۳/۲۵	۳/۷۲	۳/۹۵	لیره انگلیس

۲- منطقه یورو

الف- نوسانات یورو

در هفته گذشته ، یورو در برابر تمام ارزهای عمده مورد به استثنای فرانک سوئیس تقویت شد. متوسط ارزش یورو در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل ۷/۱۷ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر یورو در محدوده ۱/۴۳۹۸-۱/۳۷۰۲ دلار معامله گردید.

نوسانات ارزش یورو طی هفته گذشته، بطور عمده تحت تأثیر انتشار برخی اخبار و گزارشهای اقتصادی، تصحیحات تکنیکی و برخی موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه موضوع کمک مالی فوری دولت آمریکا به خودروسازان بزرگ این کشور که با مشکلات مالی دست به گریبان هستند، موجب رویگردانی سرمایه گذاران از دلار شد. دولت آمریکا در روز جمعه (مطابق با ۱۲ دسامبر) اعلام کرد که در حال بررسی امکان استفاده از کمک مالی ۷۰۰ میلیارد دلاری جهت تزریق آن به بخش خوروسازی است. روز قبل از آن یعنی پنجشنبه ۱۱ دسامبر نیز مجلس سنا طرح تهیه شده توسط دولت

برای نجات خودروسازان بزرگ این کشور را رد کرده بود. آقای بوش نیز گفت که طرح نجات مذکور اضطراری نیست. با این اظهارات، ابهامات در روز دوشنبه اوج گرفت. از سوی دیگر، رشد بازارهای سهام در این روز بر ریسک پذیری معامله گران افزود. در نتیجه موارد مذکور یورو در برابر دلار تقویت گردید. در روز سه شنبه گزارش منتشره ای حاکی از آن بود که شاخص مدیران خرید بخش کارخانه ای و بخش خدمات منطقه یورو در ماه دسامبر نسبت به ماه قبل کاهش یافته و بدتر از انتظارات بوده است. این مسأله بر یورو در برابر دلار فشار نزولی وارد کرد. البته احتمال کاهش نرخهای بهره کلیدی در آمریکا تا سطح نزدیک به صفر درصد و اقدامات دیگری از سوی این نهاد پولی جهت خروج از رکود، کمی از نگرانیها کاست و به ریسک پذیری در بازار کمک نمود که همین موضوع سبب شد که روند نزولی یورو تا حدی برگشت نماید. در روز چهارشنبه، همانگونه که انتظار می رفت بانک مرکزی آمریکا نرخهای بهره کلیدی را تا محدوده صفر تا ۰/۲۵ درصد کاهش داد و پس از آن اعلام کرد که از تمام ابزارهای ممکن جهت مقابله با رکود اقتصادی استفاده می نماید. کاهش شدید نرخهای بهره در آمریکا تفاوت نرخهای بهره ارزهای پربازده نظیر یورو را با این ارز بیشتر نمود که به تبع آن جذابیت ارزهای رقیب در برابر دلار نزد سرمایه گذاران دوچندان می شود. در روز پنجشنبه، جمع بندی معامله گران این بود که علیرغم ارقام اقتصادی ضعیف منتشره در منطقه یورو، سیاستگذاران پولی این منطقه در کاهش نرخهای بهره احتیاط بیشتری خواهند نمود و به سادگی اقدام به این کار نخواهند کرد. با توجه به موارد یادشده، ارزش یورو در برابر دلار در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه افزایش یافت. در روز جمعه بررسیهای فعالان بازار آنان را به سمت این گمانه زنی سوق داد که ممکن است دلار در برابر یورو بیش از حد تضعیف شده باشد. همچنین دولت آمریکا اعلام کرد که قصد اعطای وام به خودروسازان دینزویت را دارد. بنابه دلایل یادشده یورو در برابر دلار تضعیف گردید.

ب - بازار پولی

بانک مرکزی اروپا در نشست میانه ماه خود که در روز ۱۸ دسامبر برگزار نمود تصمیم گرفت که نرخ سود سپرده بانکهای تجاری را ۰/۵ درصد کاهش دهد. البته در نشست میانه ماه بانک مرکزی اروپا در مورد نرخهای بهره کلیدی تصمیم گیری نمی شود و اجلاس اصلی آتی در ۱۵ ژانویه برگزار خواهد شد. با وجود آنکه سیاستگذاران پولی اروپا تمایل به سیاستهای پولی انبساطی نشان می دهند اما بعید است که در نشست ۱۵ ژانویه نرخهای بهره کلیدی کاهش پیدا کند. برخی کارشناسان پولی احتمال اتخاذ این تصمیم را در نشست ماه فوریه بسیار قوی تری دانند.

ج - وضعیت اقتصادی

تراز تجاری منطقه یورو از ۴/۵- میلیارد یورو در ماه سپتامبر به ۰/۹ میلیارد یورو در ماه اکتبر افزایش یافت. افزایش صادرات و کاهش واردات بصورت توأمان علت بهبود وضعیت تجاری این منطقه بوده است. بطوریکه میزان صادرات از ۱۳۶/۷ میلیارد یورو در ماه سپتامبر به ۱۴۱/۲ میلیارد یورو در ماه اکتبر افزایش پیدا کرد. میزان واردات نیز از ۱۴۱/۲ به ۱۴۰/۳ میلیارد یورو کاهش یافت. میزان حساب تجاری از ابتدای سال جاری تا ماه اکتبر کسری به میزان ۲۴/۵ میلیارد یورو را نشان میدهد، درحالیکه طی همین دوره مشابه در سال قبل مازادی به میزان ۱۷/۴ میلیارد یورو وجود داشته است. شاخص مدیران خرید بخش کارخانه ای از ۳۵/۶ در ماه نوامبر به ۳۴/۵ در ماه دسامبر کاهش یافت. میزان این شاخص در دسامبر سال گذشته ۵۳/۱ بود. شاخص مدیران خرید خدمات نیز از ۴۲/۵ در ماه نوامبر به ۴۲/۰ در دسامبر کاهش نشان داد. میزان شاخص مذکور برای دسامبر سال قبل ۵۳/۱ بود.

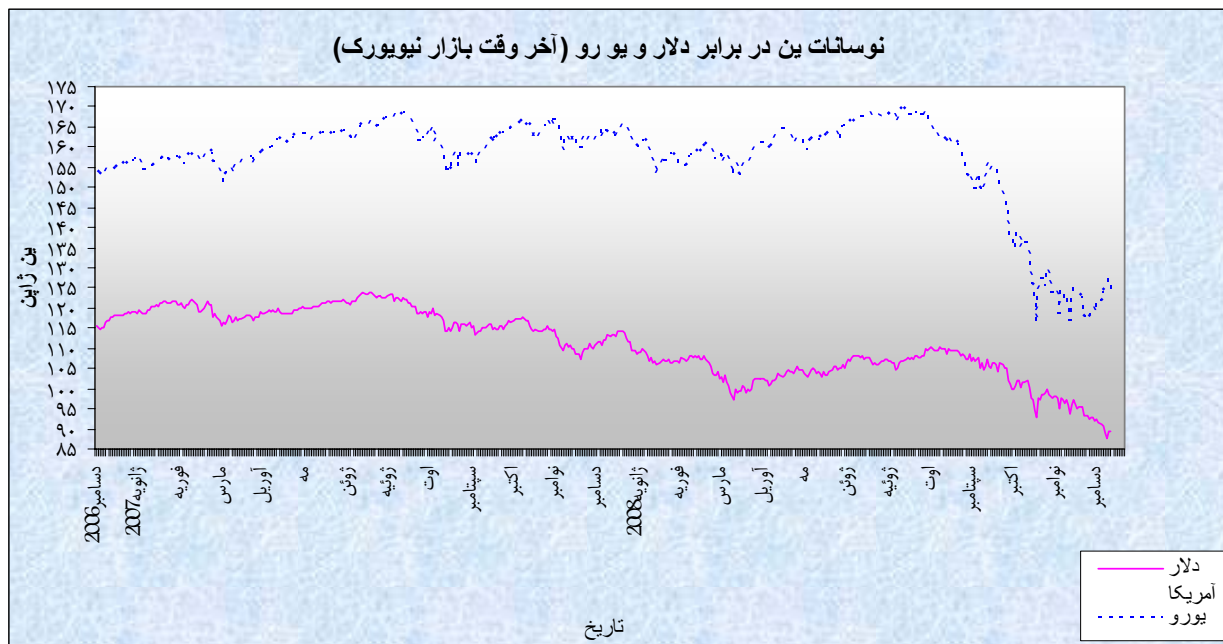
عمده ترین شاخصهای اقتصادی منطقه یورو

سال ۲۰۰۸										شاخصهای اقتصادی
اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	
۷/۷	۷/۶	۷/۵	۷/۴	۷/۴	۷/۳	۷/۲	۷/۱	۷/۱	۷/۱	نرخ بیکاری (به درصد)
	-۸/۰۴۵	-۱۴/۱	۳/۶۳۴	۰	۷/۲۹	۳/۵۷	-۲/۱۷	۱۸/۰۰	۹/۷۱	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
-۱/۲	-۱/۸	۰/۸	-۰/۲	-۰/۱	-۱/۹	۰/۸۸	-۰/۶۰	۰/۳۵	۰/۷	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۳/۲	۳/۶	۳/۸	۴/۰	۴/۰	۳/۷	۳/۳	۳/۶	۳/۳	۳/۲	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
	سه ماهه سوم			سه ماهه دوم			سه ماهه اول			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
	۰/۶			۱/۴			۲/۱			

۳- ژاپن

الف- نوسانات ین

در هفته گذشته، ین ژاپن در برابر تمام ارزهای عمده باستانای دلار امریکا و لیره انگلیس تضعیف گردید. متوسط ارزش ین در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۳/۲۲ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۰/۶۳-۸۷/۴۲ ین معامله گردید. هفته گذشته بازار سهام توکیو در حدود ۲ درصد رشد داشت همین موضوع تا حدودی توانست معاملات بر مبنای ریسک پذیری را تقویت و در مقابل ین را تضعیف نماید. تصمیم دولت امریکا برای اختصاص بخشی از بسته ۷۰۰ میلیارد دلاری که قبلاً برای کمک به سیستم بانکی این کشور در نظر گرفته بود برای نجات سه خودروساز عمده این کشور در ابتدای هفته گذشته توانست بازارهای سهام عمده در آسیا را تقویت نماید. در ادامه گمانه زنی ها مبنی بر کاهش احتمالی نرخ بهره کلیدی امریکا و پس از آن تحقق این گمانه، یورو به شدت در برابر دلار امریکا در هفته گذشته تقویت گردید. علی رغم تضعیف ین در برابر ارزهای پربازده، پول رایج دومین اقتصاد بزرگ دنیا در برابر دلار امریکا با افزایش ارزش روبرو شد به گونه ای که در روز چهارشنبه هر دلار تا ۸۷/۷۸ ین نیز کاهش یافت که یک رکورد جدید طی ۱۳ سال گذشته محسوب می شود. پس از کاهش نرخ بهره کلیدی امریکا به کمتر

از ۰/۳ درصد، مقامات پولی ژاپن در اقدامی مشابه نرخ بهره کلیدی خود را در روز جمعه از ۰/۳ درصد به ۰/۱ درصد تنزل دادند که این اقدام تا حدودی این را از حرکت صعودی در برابر دلار باز داشت.

ب- بازار پول داخلی

بانک مرکزی ژاپن در روز جمعه هفته گذشته اقدام به کاهش نرخ بهره کلیدی خود از مقدار بسیار ناچیز ۰/۳ درصد به ۰/۱ درصد نمود که پایین ترین میزان این نرخ از ژوئیه سال ۲۰۰۶ محسوب می شود. این اقدام در راستای کاهش اثرات بحران اعتبار در بخش مالی و کمک به اقتصاد این کشور بویژه صادرات آن در پی افزایش ارزش ین صورت گرفت. این اقدام بانک مرکزی ژاپن پس از آن صورت پذیرفت که در روز سه شنبه بانک فدرال امریکا نرخ بهره کلیدی خود را به کمتر از ۰/۳ درصد کاهش داد و این موضوع باعث شد تا ین به بالاترین میزان ۱۳ سال گذشته خود در برابر دلار افزایش یابد.

ج- اقتصاد داخلی

همانطور که انتظار میرفت شاخص تانکان که چشم انداز اقتصاد ژاپن را در آینده نزدیک نشان میدهد با کاهش قابل توجهی در سه ماهه منتهی به دسامبر روبرو شد. شاخص اعتماد تجاری از ۰ در سه ماهه سوم به ۶- در سه ماهه پایانی سال کاهش یافت. بروز رکود در اقتصاد جهانی و افزایش ارزش ین به بالاترین سطح ۱۳ سال گذشته که به اقتصاد سرزمین خورشید تابان، بویژه صادرات این کشور لطمات زیادی وارد ساخته است مهمترین علت کاهش اعتماد تجاری در این کشور می باشد. در بین اجزای تشکیل دهنده تانکان شاخص صنایع بزرگ با کاهش ۲۱ واحدی از ۳- به ۲۴- تنزل یافت که پایین ترین سطح طی ۷ سال گذشته محسوب می شود. انتظار می رود که این شاخص در سه ماهه منتهی به مارس ۲۰۰۹ به ۳۶- کاهش یابد. این موضوع نشان دهنده آن است که رکود اقتصادی ژاپن در حال شدت گرفتن است. بدینی صنایع بزرگ ژاپن نسبت به اقتصاد این کشور باعث شد تا مخارج سرمایه ای این بنگاه ها در سال مالی منتهی به دسامبر ۲۰۰۸ به ۰/۵- درصد کاهش یابد. اگرچه انتشار ارقام فوق توسط بانک مرکزی ژاپن مطابق با انتظارات بود اما چشم انداز اقتصادی این کشور را تاریک تر ساخت.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی ژاپن

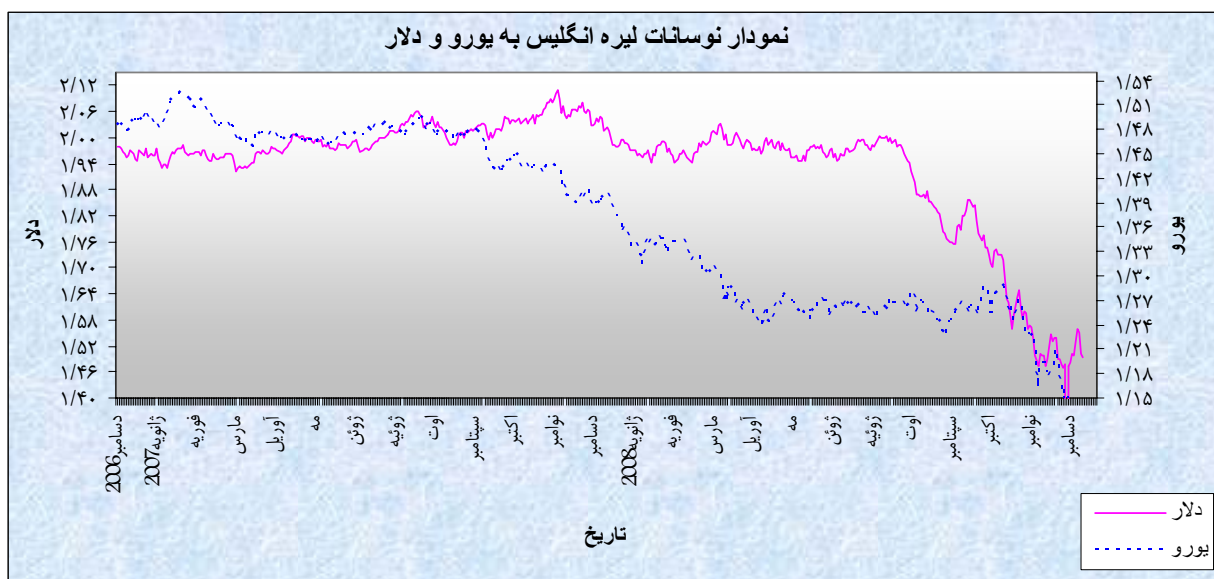
سال ۲۰۰۸												شاخصهای اقتصادی
اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	
۳/۷۰	۴/۰۰	۴/۲۰	۴/۰۰	۴/۱۰	۴/۰۰	۴/۰۰	۳/۸۰	۳/۹۰	۳/۸۰	۳/۸۰	۳/۸۰	نرخ بیکاری (به درصد)
۰/۷۳	۰/۹۰	-۳/۰۹	۲/۱۷	۲/۳۶	۵/۰۷	۶/۱۸	۱۲/۴۱	۹/۶۶	۰/۸۰	۹/۲۷	۸/۴۰	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
-۳/۱۰	-۲/۳۰	-۳/۵۰	۰/۹۰	-۲/۲۰	۲/۸۰	-۰/۲۰	-۳/۴۰	۱/۶۰	-۲/۲۰	۱/۴۰	-۱/۶۰	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۱/۷۰	۲/۱۰	۲/۱۰	۲/۳۰	۲/۰۰	۱/۳۰	۰/۸۰	۱/۲۰	۱/۰۰	۰/۷۰	۰/۷۰	۰/۶۰	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			چهارم ۲۰۰۷			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
-۰/۵			-۲/۴			۳/۲			۲/۶			

۴- انگلیس

الف- نوسانات لیره

در هفته گذشته، لیره انگلیس در برابر تمام ارزهای مورد بررسی بااستثنای دلار امریکا تضعیف شد. متوسط ارزش لیره در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر دلار ۲/۶۲ درصد افزایش داشت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر لیره در محدوده ۱/۵۵۹۷-۱/۴۹۳۰ دلار معامله گردید.

اگرچه کاهش نرخ بهره کلیدی امریکا به ۰/۲۵ درصد باعث تضعیف دلار در برابر پوند طی هفته گذشته گردید و حتی در روز سه شنبه پس از اعلام کاهش نرخ بهره کلیدی امریکا حتی هر پوند به ۱/۵۸۳۰ دلار نیز افزایش یافت اما انتشار برخی ارقام اقتصادی همچون نرخ بیکاری که نشان میداد تعداد افراد بیکار شبه جزیره در ماه گذشته یک میلیون نفر افزایش یافته است و همچنین برخی اظهار نظرها توسط مقامات بانک مرکزی انگلیس مبنی بر اینکه BoE برای مقابله با بحران اقتصادی باز هم نرخ بهره کلیدی خود را به میزان قابل ملاحظه‌ای از نرخ ۲ درصدی فعلی کاهش داده و نزدیک به صفر

خواهد رسانید باعث شد تا لیره به پایین ترین سطح تاریخی خود در برابر یورو تنزل یابد به گونه ای که در پایان هفته در روز جمعه هر یورو در برخی ساعات در بازار لندن در حدود ۹۵/۰۴ پنس معامله شد. با تداوم وضعیت موجود باید منتظر ترقی هر یورو به بیش از یک لیره در هفته های آتی نیز بود.

ب- بازار پولی

بانک مرکزی انگلیس از اکتبر سال جاری میلادی نرخ بهره کلیدی را برای مقابله با رکود اقتصادی ۳۰۰ واحد پایه کاهش داده و از ۵ درصد به ۲ درصد تقلیل داده است تا با رکود عمیق و طولانی که احتمالاً یکی از بزرگترین رکودهای تاریخ معاصر این کشور محسوب می شود مقابله نماید. با این حال آقای Bean قائم مقام بانک مرکزی انگلیس در مصاحبه ای کاهش نرخ بهره این بانک به نزدیک صفر را با توجه به شرایط موجود اقتصادی منتفی ندانست. هم سو با این اظهارات، در ابتدای هفته گذشته آقای مروین کینگ رییس کل بانک مرکزی انگلیس نیز هشدار داد که با تداوم شرایط فعلی اقتصادی، این کشور در سال آینده با خطر تورم منفی روبرو خواهد بود. در مجموع به نظر میرسد کاهش نرخ بهره انگلیس به میزان یک درصد در آینده نزدیک بسیار محتمل به نظر می رسد.

ج - وضعیت اقتصادی

با کاهش قیمت نفت و فراورده های حاصل از آن شاخص قیمت تولید کننده در ماه نوامبر با ۰/۷ درصد کاهش نسبت به ماه قبل از آن روبرو شد. کاهش شاخص قیمتها در بخش تولید به طور عمده ناشی از کاهش شدید شاخص قیمت نهاده ها بویژه نفت و سوخت بود. همین موضوع بر شاخص قیمت مصرف کننده اثر گذاشت به گونه ای که شاخص قیمت مصرف کننده در ماه نوامبر نسبت به ماه قبل از آن ۰/۱ درصد کاهش یافت. بیشترین فشار صعودی بر شاخص قیمت مصرف کننده از ناحیه افزایش ۱۰/۸ درصدی میوه جات در ماه نوامبر بود. از آنجا که قسمت عمده نیاز بازار میوه انگلیس در این فصل از سال از محل واردات تأمین می گردد تضعیف اخیر لیره در برابر سایر ارزها باعث گران شدن واردات میوه در این کشور گردیده است. گفتنی است شاخص قیمت مصرف کننده نسبت به مدت مشابه سال قبل ۴/۱ درصد افزایش یافت که پایین ترین میزان افزایش از ژوئن ۲۰۰۸ محسوب

می شود. پیش بینی میشود اگر طرح کاهش عوارض سوخت اجرا شود با ثابت بودن سایر شرایط از نرخ تورم فعلی به میزان ۱/۳ درصد کاسته شود. از سوی دیگر شاخص خرده فروشی در جهتی مخالف با سایر ارقام اقتصادی تا حدودی تقویت گردید. عمده ترین دلیل این رویداد نزدیک شدن به پایان سال و ایم کریسمس می باشد. اما با توجه به تضعیف اعتماد مصرفی در ماههای اخیر و افزایش نرخ بیکاری همچنان باید منتظر تضعیف شاخص خرده فروشی در ماههای آتی بود.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی انگلیس													
سال ۲۰۰۸													
اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	ماه	شاخصهای اقتصادی
		۲/۸	۲/۷	۲/۶	۲/۶	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	نرخ بیکاری (به درصد)	
-۱۳/۱۰	-۱۳/۲۴۸	-۸/۸۷	-۱۶/۳۹	-۱۵/۷۳	-۱۴/۷۳	-۱۵/۰۴	-۱۴/۸۸	-۱۴/۹۰	-۱۵/۶۱	-۱۵/۲۶	-۱۶/۳۸	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)	
-۱/۷	-۰/۳	-۰/۱	-۰/۴	-۰/۱	-۰/۹	۰/۲	-۰/۵	۰/۳	-۰/۱	۰	-۰/۱	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی	
۴/۵	۵/۲	۴/۷	۴/۴	۳/۸	۳/۳	۳	۲/۵	۲/۵	۲/۲	۲/۱	۲/۱	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)	
سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه دوم ۲۰۰۸				سه ماهه اول ۲۰۰۸				رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)		
-۰/۵			۱/۵				۲/۳						

۵- طلا

متوسط قیمت طلا در هفته گذشته نسبت به متوسط قیمت آن در هفته ماقبل در بازار نیویورک در برابر دلار ۶/۳۳ درصد افزایش داشت. به نرخهای آخر وقت بازار مذکور، در هفته گذشته قیمت هر اونس طلا در محدوده ۸۶۷/۷۰-۸۳۳/۱۵ دلار، در نوسان بود.

نوسانات قیمت طلا در هفته گذشته، عمدتاً تحت تأثیر نوسانات دلار، کاهش شدید نرخهای بهره کلیدی آمریکا و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در سه روز اول هفته ارزش دلار در برابر یورو و برخی از ارزهای عمده دیگر سیر نزولی شدیدی را می پیمود. از طرف دیگر در روز سه شنبه بانک مرکزی آمریکا مطابق انتظار قبلی نرخهای بهره کلیدی خود را به شدت کاهش داد. حتی بانک مرکزی اعلام کرد که از تمام ابزارهای موجود برای افزایش تزریق نقدینگی به بازار استفاده خواهد کرد. این امر می تواند عرضه دلار در بازارهای ارزی جهان را به شدت افزایش دهد. علاوه بر آن بانک مرکزی اعلام کرد که مسئله خرید اوراق قرضه درازمدت دولتی را هم در دست بررسی دارد.

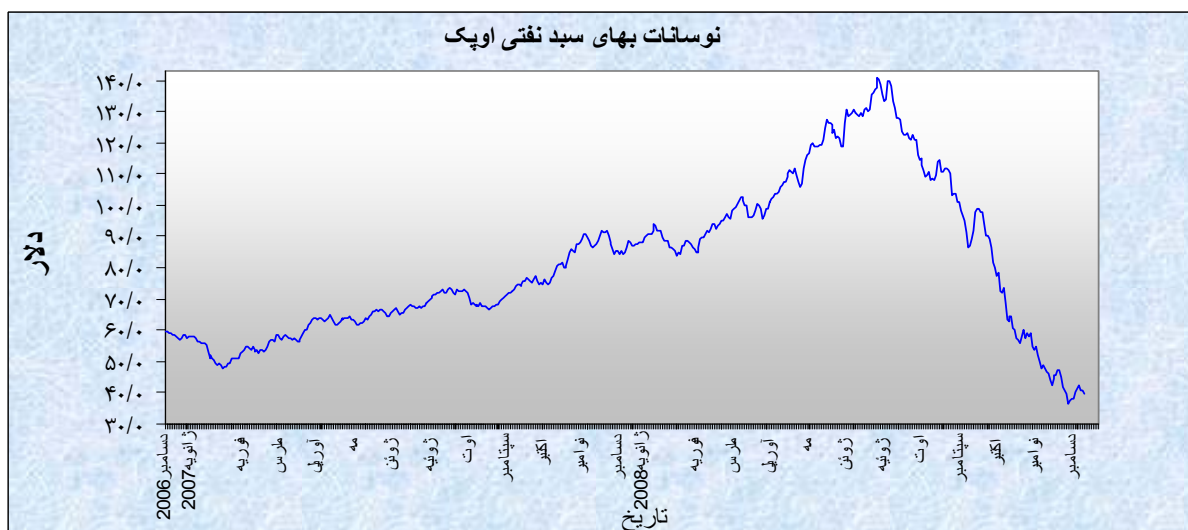

این امر به تداوم کاهش بازده اوراق قرضه آمریکا کمک نمود. در چنین شرایطی که نرخهای بهره کلیدی به صفر نزدیک شده، بازده اوراق قرضه و ارزش دلار رو به کاهش می رود و سهام نیز ابزار مناسبی برای سرمایه گذاری محسوب نمی شد، سرمایه ها به سوی طلا به عنوان مأمن سرمایه گذاری سوق داده شدند. به همین دلیل در سه روز اول هفته قیمت طلا به شدت افزایش یافت. اما در روز پنجشنبه افزایش شدید دلار و کاهش شدید قیمت نفت و در روز جمعه ادامه ترقی شدید دلار، موجب کاهش قیمت طلا شد.

۶- نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۷/۵۲ درصد کاهش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۴۴/۵۱-۳۶/۲۲ دلار معامله گردید.

نوسانات بهای نفت خام طی هفته گذشته به طور عمده تحت تأثیر اوضاع اقتصاد جهانی،

وضعیت عرضه و تقاضا در بازار، عوامل فنی و برخی موارد دیگر قرار داشت. در اوایل روز دوشنبه به وقت بازار نیویورک، دلار به پایین ترین نرخ برابری خود در برابر یورو طی دو ماه گذشته رسید. از سویی دیگر، احتمال آنکه اوپک در نشست روز چهارشنبه خود تولید را کاهش دهد بسیار قوی بود. بنا به این دلایل بر بهای نفت فشار صعودی وارد آمد. اما در ادامه معاملات این روز نگرانی نسبت به شرایط بازارهای مالی و ضعف اقتصاد جهانی موجب افت بازارهای سهام گردید. در روز سه شنبه فدرال رزرو نرخ بهره سپرده های یکروزه را به محدوده ۰/۲۵-۰/۰ درصد کاهش داد. این اقدام نگرانیها نسبت به اقتصاد را تشدید نمود. در روز چهارشنبه اعضای اوپک توافق نمودند که سقف تولیدات روزانه این سازمان را در مجموع ۲/۲ میلیون بشکه کاهش دهند که این میزان کاهش در نوع خود بی سابقه بوده است. تصمیم فوق از ابتدای سال آینده میلادی لازم الاجرا می باشد. این خبر در بدو انتشار موجب ترقی قیمت ها گردید. اما تحلیل گران بازار با بررسی بیشتر به این نتیجه رسیدند که این میزان کاهش در تولیدات بسیار کمتر از آن است که بتواند تأثیر قابل ملاحظه ای در بازار داشته باشد. ضمن آنکه در همین روز، انتشار گزارش هفتگی اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا حاکی از آن بود که موجودی انبار نفت خام، نفت حرارتی و دیزل و بنزین در هفته منتهی به ۱۲ دسامبر نسبت به هفته ماقبل آن به ترتیب ۵۰۰ هزار بشکه، ۲/۹ میلیون و ۱/۳ میلیون بشکه افزایش داشته اند. تأثیر افزایش ذخایر نفتی در روزهای پنج شنبه و جمعه نیز به قوت خود باقی بود. ضمن آنکه مسأله کاهش تقاضا برای نفت بسیار جدی به نظر می رسید. دلایل مذکور سبب شد که بهای نفت در کلیه روزهای هفته گذشته سیر نزولی بیاماید.

جدول ۱- موجودی انبار نفت آمریکا

تولیدات	موجودی انبار در هفته منتهی به ۲۰۰۸/۱۲/۱۲ (ارقام به میلیون بشکه)	درصد تغییر نسبت به هفته ماقبل	درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل
نفت خام	۳۲۱/۳	۰/۱۶	۸/۹۹
نفت حرارتی و دیزل	۱۳۳/۵	۲/۲۲	-۰/۷۴
بنزین	۲۰۴/۰	۰/۶۴	-۲/۶۳

جدول ۲- قیمت نفت خام در هفته منتهی به ۱۹ دسامبر ۲۰۰۸

متوسط هفته	جمعه ۱۹ دسامبر	پنجشنبه ۱۸ دسامبر	چهارشنبه ۱۷ دسامبر	سه شنبه ۱۶ دسامبر	دوشنبه ۱۵ دسامبر	روزهای هفته عنوان
۴۴/۴۱	۴۴/۰۰	۴۳/۳۶	۴۵/۵۳	۴۴/۵۶	۴۴/۶۰	نفت برنت
۴۱/۳۵	۴۲/۳۶	۳۶/۲۲	۴۰/۰۶	۴۳/۶۰	۴۴/۵۱	نفت پایه آمریکا
۴۰/۹۳	--	۳۹/۴۸	۴۰/۹۵	۴۰/۷۴	۴۲/۵۳	نفت اوپک